

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 71 0 P 255094 23 Rev
Banjaluka, 07.09.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Biljane Tomić, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Biljane Majkić Marinković, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužilaca M.(Ž.) R. iz L., M.(B.) B., iz L., M.(M.) B.-Đ. iz L., B.(M.) B. iz L., i M.(M.) B. iz L., koje zastupa punomoćnik G.Š., advokat iz L., protiv tuženog I.p. a.d. B., koga zastupa punomoćnik T.Đ., zaposlena kod tuženog, radi predaje nepokretnosti u državinu, i po protivtužbi tuženog I.p. a.d. B., protiv tužilaca M.(Ž.) R. iz L., M.(B.) B., iz L., M.(M.) B.-Đ. iz L., B.(M.) B. iz L., i M.(M.) B. iz L., koje zastupa punomoćnik G.Š., advokat iz L., radi utvrđivanja sticanja prava svojine na nepokretnostima, odlučujući o reviziji tužilaca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 255094 22 Gž 2 od 13.12.2022. godine, na sjednici održanoj dana 07.09.2023. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 255094 21 P 2 od 14.07.2022. godine, obavezan je tuženi da preda tužiocima u državinu parcele označene kao k.č. broj 441/1, Z., šuma 4. klase u površini od 19.285 m² i k.č. broj 442/9, Z., pašnjak 4. klase u površini od 5.080 m², u roku od 30 dana od dana prijema ove presude (stav 1. izreke).

Osnovni sud u Banjaluci oglosio se nenadležnim za odlučivanje o zahtjevu tužilaca da se utvrdi da je nezakonito izvršen upis tuženog kao držaoca u pl. broj 41 k.o. G., na parcelama označenim kao k.č. broj 441/1, Z., šuma 4. klase u površini od 19.285 m² i k.č. broj 442/9, Z., pašnjak 4. klase u površini od 5.080 m²; o zahtjevu tužilaca da se naloži Upravi PJ L. da na osnovu ove presude izvrši brisanje tuženog kao držaoca u pl. broj 41 k.o. G., na parcelama označenim kao k.č. broj 441/1, Z., šuma 4. klase u površini od 19.285 m² i k.č. broj 442/9, Z., pašnjak 4. klase u površini od 5.080 m² i da izvrši upis tužilaca kao držalaca na tim parcelama, kao i o zahtjevu tužilaca da sud naloži Upravi, PJ L. da po pravosnažnosti ove presude izvrši njeno provođenje u katastru zemljišta za k.o. G., te je u odnosu na te zahtjeve odbačena tužba (stav 2. izreke).

Odbijen je protivtužbeni zahtjev tuženog da se utvrdi da je tuženi stekao pravo svojine, sa dijelom 1/1, na dijelu nepokretnosti označene po starom premjeru kao k.č. broj 607, Z., šuma u površini od 19.285 m², upisana u zk. uložak broj 49 k.o. SP G., i to u dijelu nepokretnosti koji

odgovara nepokretnosti označenoj po novom premjeru kao k.č. broj 441/1, u površini od 19.285 m², upisana u pl. broj 41 k.o. G., kao i pravo svojine, sa dijelom 1/1, na dijelu nepokretnosti označene po starom premjeru kao k.č. broj 609/4, Z., šuma u površini od 5.080 m², upisana u zk. uložak broj 49 k.o. SP G., i to u dijelu nepokretnosti koji odgovara nepokretnosti označenoj po novom premjeru kao k.č. broj 442/9, u površini od 5.080 m², upisana u pl. broj 41 k.o. G.; kao i zahtjev da tužiocima priznaju i trpe cijepanje naprijed opisanih nepokretnosti, na način da se od nepokretnosti označene po starom premjeru kao k.č. broj 607 formira nova parcela u površini od 19.285 m² i da se ista usaglasi prema obliku i površini sa nepokretnosti označenom po novom premjeru kao k.č. broj 441/1, u površini od 19.285 m², upisana u pl. broj 41 k.o. G., te da se i od nepokretnosti označene po starom premjeru kao k.č. broj 609/4 formira nova parcela u površini od 5.080 m² i da se ista usaglasi prema obliku i površini sa nepokretnosti označenom po novom premjeru kao k.č. broj 442/9, u površini od 5.080 m², upisanoj u pl. broj 41 k.o. G., i da se nakon toga tako formirane nepokretnosti izdvoje iz zk. uložka broj 49 k.o. SP G. i upišu u poseban zk. uložak, u kojem će se tuženi upisati sa pravom svojine sa 1/1 dijela; kao i da obaveže tužioce da tuženom nadoknade troškove parničnog postupka, sa zakonskom zateznom kamatom od donošenja presude, pa do konačne isplate (stav 3. izreke).

Obavezan je tuženi da tužiocima nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 9.341,63 KM, u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, dok je preko dosuđenog iznosa zahtjev tužilaca za naknadu troškova parničnog postupka odbijen (stav 4. izreke).

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 255094 22 Gž 2 od 13.12.2022. godine žalba tuženog je uvažena, presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 255094 21 P 2 od 14.07.2022. godine, u dijelu kojim je usvojen tužbeni zahtjev tužilaca (stav 1. izreke) i dijelu kojim je odbijen protivtužbeni zahtjev tuženog (stav 3. izreke) je preinačena tako što je odbijen tužbeni zahtjev tužilaca kojim su tražili da se obaveže tuženi da preda tužiocima u državinu parcele označene kao k.č. broj 441/1, Z., šuma 4. klase u površini od 19.285 m² i k.č. broj 442/9, Z., pašnjak 4. klase u površini od 5.080 m², i utvrđeno da je tuženi stekao pravo svojine, sa dijelom 1/1, na dijelu nepokretnosti označene po starom premjeru kao k.č. broj 607, Z., šuma, u površini od 19.285 m², upisana u zk. uložak broj 49 k.o. SP G., i to u dijelu nepokretnosti koji odgovara nepokretnosti označenoj po novom premjeru kao k.č. broj 441/1, u površini od 19.285 m², upisana u pl. broj 41 k.o. G., kao i pravo svojine, sa dijelom 1/1, na dijelu nepokretnosti označene po starom premjeru kao k.č. broj 609/4, Z., šuma, u površini od 5.080 m², upisana u zk. uložak broj 49 k.o. SP G., i to u dijelu nepokretnosti koji odgovara nepokretnosti označenoj po novom premjeru kao k.č. broj 442/9, u površini od 5.080 m², upisana u pl. broj 41 k.o. G., te su tužiocima dužni da priznaju i trpe cijepanje naprijed opisanih nepokretnosti, na način da se od nepokretnosti označene po starom premjeru kao k.č. broj 607 formira nova parcela u površini od 19.285 m² i da se ista usaglasi prema obliku i površini sa nepokretnosti označenom po novom premjeru kao k.č. broj 441/1, u površini od 19.285 m², upisana u pl. broj 41 k.o. G., te da se i od nepokretnosti označene po starom premjeru kao k.č. broj 609/4 formira nova parcela u površini od 5.080 m² i da se ista usaglasi prema obliku i površini sa nepokretnosti označenom po novom premjeru kao k.č. broj 442/9, u površini od 5.080 m², upisanoj u pl. broj 41 k.o. G., i da se nakon toga tako formirane nepokretnosti izdvoje iz zk. uložka broj 49 k.o. SP G. i upišu u poseban zk. uložak, u kojem će se tuženi upisati sa pravom svojine sa 1/1 dijela; te je preinačena i odluka o troškovima parničnog postupka (dio stava 3. izreke) dijelu kojim je tuženi obavezan da tužiocima

nadoknadi troškove postupka (dio stava 4. izreke) tako što je odbijen zahtjev tužilaca za naknadu troškova prvostepenog i drugostepenog postupka.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobijaju tužioci, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi predlaže da se revizija odbaci, odnosno odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužilaca za predaju u posjed nepokretnosti koje su predmet spora i protivtužbeni zahtjev tuženog kojim da se utvrdi da je stekao pravo vlasništva na predmetnim nepokretnostima (sve pobliže opisane u izreci prvostepene presude).

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da je na osnovu rješenja Skupštine Opštine L. broj ... od 19.5.1967. godine na zemljištu označanom kao k.č. broj 609/4, Z., pašnjak u površini od 33.593 m² i k.č. broj 607, Z., šuma površine 28.886 m², upisane u zk. uloške broj 26 i 106 k.o. G., priznato pravo susvojinine sa po 1/2 dijela i određena uknjižba tog prava u korist P.B., rođene Ć. i R.R., rođene Ć., sa po 1/2 dijela, da su navedena lica nasljednici M.Ć., te da iz obrazloženja rješenja proizlazi da je M.Ć. (baba tužilaca) 1946. godine postala držalac parcela označenih kao k.č. broj 609/4, Z., pašnjak u površini od 33.593 m² i k.č. broj 607, Z., šuma površine 28.886 m², da je ta državina trajala do 1950. godine, da je u periodu od 1950. godine do 1963. godine te parcele protivpravno držalo Poljoprivredno dobro M. iz S., nakon čega su iste prešle u sudržavinu P.B. i R.R.; da je navedeno rješenje doneseno na osnovu odredbi Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji u Narodnoj Republici Bosni i Hercegovini („Službeni list NRBiH“, broj: 2/46, 18/46, 20/47, 29/47, 37/49, 14/51 i 41/67), te je isto, shodno odredbi člana 3. tog zakona, bilo osnov za upis prava susvojinine na navedenim parcelama u korist P.B. i R.R., koje su pravni prednici tužilaca; da je tužilac M.R. kao suvlasnik navedenih parcela upisan na osnovu pravosnažnog ostavinskog rješenja Osnovnog suda u Banjaluci broj O-2020/00 od 26.2.2021. godine (iza preminule R.R.), dok su preostali tužioci kao suvlasnici upisani na osnovu pravosnažnog ostavinskog rješenja broj 71 0 O 235146 16 O od 22.4.2016. godine (iza preminule P.B.); da je na osnovu dopunskog rješenja Skupštine Opštine L. broj ... od 15.5.1968. godine sud utvrdio da je istim Fabrici c. B.L. dodijeljeno na besplatno i trajno korištenje poljoprivredno i šumsko zemljište u društvenoj svojini upisano u k.o. G., uključujući: k.č. broj 607, Z., šuma u površini od 3.600 m²; k.č. broj 609/5, Z., pašnjak u površini od 5.080 m²; k.č. broj 609/6, Z., šuma u površini od 15.685 m² i k.č. broj 609/7, Z., šuma u površini od 9.600 m², sve upisane u zk. uložak broj 26. k.o. G., kao i da je tim dopunskim rješenjem određen upis navedene parcele u zemljišnim knjigama u korist Fabrike c. B.L., na osnovu odredbi člana 28. Zakona o poljoprivrednom zemljišnom fondu društvene svojine i dodjeljivanju zemlje poljoprivrednim organizacijama („Službeni list FNRJ“ broj 22/53 i „Službeni list SFRJ“ broj 10/65); da iz iskaza tužioca M.R. proizlazi da je bio držalac predmetnih parcela cijeli život (rođen 1962. godine), da je on vršio sječu šume na predmetnim parcelama, te da je prvi put ometan u toj državini približno 2004. godine i da ga tuženi u posljednjih 15 godina onemogućava u korišćenju predmetnih parcela (iskaz dat u 2019. godini).

Iz nalaza i mišljenja vještaka geodetske struke Z.G. od 07.03.2019. godine, dopune nalaza i mišljenja od 13.12.2021. godine i iskaza navedenog vještaka utvrđeno je da su na nepokretnostima označenim kao k.č. broj 609/4, Z., šuma površine 33.593 m² i k.č. broj 607, Z., šuma površine 28.886 m², upisanim u zk. uložak broj 49 k.o. G., sa pravom susvojine upisani tužioc M. (Ž.) R. sa 1/2 dijela, M.(suprug P.) B. sa 1/8 dijela, B.(sin P.) B. sa 1/8 dijela, M.(kćerka P.) B.-Đ. sa 1/8 dijela i M.(sin P.) B. sa 1/8 dijela, da parceli koja je po starom premjeru označena kao k.č. broj 609/4 po novom premjeru odgovaraju parcele označene kao k.č. broj 442/2, Z., pašnjak 4. klase, površine 28.514 m² i k.č. broj 442/9, Z., pašnjak 4. klase, površine 5.080 m², dok parceli koja je po starom premjeru označena kao k.č. broj 607 po novom premjeru odgovaraju parcele označene kao k.č. broj 441/1, Z., šuma 4. klase, površine 19.285 m² i k.č. broj 441/5, Z., šuma 4. klase, površine 9.600 m², da su parcele po novom premjeru označene kao k.č. broj 441/1 i k.č. broj 442/9 upisane u pl. broj 41 k.o. G. kao državina tuženog sa 1/1 dijela, dok su parcele po novom premjeru označene kao k.č. broj 441/5 i k.č. broj 442/2 upisane u pl. broj 2 k.o. G. kao sudržavina tužilaca, i to: M. (P.) B.-Đ. sa 1/8 dijela, M.B. sa 1/8 dijela, B. (P.) B. sa 1/8 dijela, M. (P.) B. sa 1/8 dijela i M.(Ž.) R. sa 1/2 dijela, da su prilikom rješavanja predmeta ARIK 1966. godine izvršeni uviđaj i snimanje terena, te da su na osnovu prijavnog lista „B“ broj 2/1967 iz maja 1967. godine izvršene promjene na parcelama k.č. broj 441 i k.č. broj 442, koje su tada bile upisane u pl. broj 8 kao državina Opštenarodna imovina, Poljoprivredno dobro M., G., da je tim prijavnim listom cijepana parcela k.č. broj 441 na parcele k.č. broj 441/1, k.č. broj 441/2, k.č. broj 441/3, k.č. broj 441/4 i k.č. broj 441/5, dok je parcela k.č. broj 442 cijepana na parcele k.č. broj 442/1, k.č. broj 442/2, k.č. broj 442/3, k.č. broj 442/4, k.č. broj 442/5, k.č. broj 442/6, k.č. broj 442/7, k.č. broj 442/8 i k.č. broj 442/9, da su navedenim prijavnim listom novonastale parcele k.č. broj 441/5, Z., šuma 4. klase, površine 9.600 m² i k.č. broj 442/2, Z., pašnjak 4. klase, površine 28.514 m², upisane u pl. broj 63 k.o. G. kao državina P.(S.) B., rođene Č. sa 1/2 dijela i R. (S.) R., rođene Č. sa 1/2 dijela, dok su parcele označene kao k.č. broj 441/1, Z., šuma 4. klase, površine 19.285 m² i k.č. broj 442/9, Z., pašnjak 4. klase, površine 5.080 m², upisane u pl. broj 8 k.o. G. kao državina Opštenarodna imovina, ZZ K. sa 1/1 dijela, da u arhivi Uprave, PJ L. ne postoje podaci o tome po čijem zahtjevu je 1966. godine izvršen uviđaj i snimanje terena; da su dopunskim rješenjem Skupštine Opštine L. broj ... od 15.5.1968. godine Fabrici c. B.L. dodijeljene na besplatno i trajno korištenje sljedeće parcele: k.č. broj 607, Z. šuma u površini od 3.600 m² (odgovara dijelu sadašnje parcele k.č. broj 607, odnosno dijelu sadašnje parcele k.č. broj 441/1), k.č. broj 609/6, Z., šuma u površini od 15.685 m² (odgovara dijelu sadašnje parcele k.č. broj 607, odnosno dijelu sadašnje parcele k.č. broj 441/1), k.č. broj 609/5, Z., pašnjak u površini od 5.080 m² (odgovara sadašnjoj parceli k.č. broj 442/9) i k.č. broj 609/7, Z., šuma u površini od 9.600 m² (odgovara sadašnjoj parceli k.č. broj 441/5), da parcele koje su u dopunskom rješenju Skupštine Opštine L. broj ... od 15.5.1968. godine označene kao k.č. broj 607, k.č. broj 609/6 i k.č. broj 609/7 odgovaraju sadašnjoj parceli k.č. broj 607, dok parcela označena kao k.č. broj 609/5 odgovara dijelu sadašnje parcele k.č. broj 609/4, da je 1974. godine izvršena prenumeracija posjedovnih listova za k.o. G., tako da su parcele k.č. broj 441/5 i k.č. broj 442/2 upisane u pl. broj 2 k.o. G. (pri čemu su ostali upisani isti držaoci), dok su parcele k.č. broj 441/1 i 442/9 upisane u pl. broj 41 k.o. G., pri čemu je na tim parcelama kao držalac, umjesto Opštenarodna imovina, ZZ K., upisan Društvena svojina, korisnik I.d.p.c.v. B.L., sa 1/1 dijela, pri čemu se u arhivi Uprave, PJ L. ne nalazi pravni akt na osnovu kojeg je izvršena ta promjena, da su prenosom katastarskih podataka u elektronsku formu 1999. godine parcele k.č. broj 441/1 i k.č. broj 442/9 upisane kao državina Društvena svojina korisnik SOUR R.O. I. OOUR I.p. sa 1/1 dijela, kao i da u Upravi, PJ L. ne postoji dokumentacija na osnovu koje je izvršena promjena upisa držaoca, da je stavkom promjene broj ... u pl. broj 41 k.o. G. (parcele k.č. broj 441/1 i k.č. broj 442/9) na osnovu rješenja o registraciji broj ... od 21.8.2009. godine, izvoda iz

statistike broj ... od 31.8.2009. godine i izvoda iz registra Osnovnog suda broj Reg-... od 2.3.2010. godine, promijenjen naziv držaoca tako da je upisan tuženi, pri čemu je ostao upisan isti obim državine (sa 1/1 dijela).

Na osnovu nalaza i mišljenja, dopune nalaza i mišljenja i iskaza vještaka šumarske struke D.S. utvrđeno je da je na parcelama po novom premjeru označenim kao k.č. broj 441/5 i k.č. broj 442/2 zastupljena šuma bukve sa primjesama graba i ostalih lišćara starosti od nekoliko godina do preko 50 godina, kao i da je na tim parcelama bila zastupljena šuma istog sastava i u vrijeme donošenja rješenja Skupštine Opštine L. broj ... od 19.05.1967. godine, da je na parceli po novom premjeru označenoj kao k. č. 441/1 zastupljena šuma bukve, graba, bagrema i ostalih mekih lišćara, starosti do 30 godina, da se na toj parceli stabla četinarara nalaze samo u jednom rubnom dijelu uz granicu sa parcelama k.č. broj 442/1 i k.č. broj 441/3 i to u vidu pojedinačnih stabala, da je na parceli k.č. broj 441/1 vidljiv veći broj panjeva lišćara, da starost sječe tih stabala iznosi od 2-3 godine do 12-15 godina, da je dio posječenih stabala bio starosti od 25 do 60 godina, dok je većina panjeva u odmakloj fazi truljenja zbog čega nije moguće utvrditi starost posječenih stabala, da je na parceli po novom premjeru označenoj kao 442/9 zastupljena šuma bukve, graba i ostalih mekih lišćara, starosti oko 20 godina, da su na rubnom dijelu te parcele prisutni panjevi posječenih stabala, da se starost sječe tih panjeva kreće od 2-3 godine do 10 godina, te da na toj parceli prije 30 godina nije bilo šumskih vrsta drveća, da je na parcelama k.č. brojevi 441/1, 441/5, 442/2 i 442/9 zastupljena isključivo samonikla šuma, te da sječa stabala na k.č. broj 441/1 i k.č. broj 442/9 nema karakter planske sječe.

Polazeći od toga da su parnične stranke u toku postupka učinile nespornim da se predmetne parcele trenutno nalaze u državini tuženog, da nije dokazano da je prije donošenja rješenja Skupštine Opštine L. iz 1968. godine, doneseno rješenje o oduzimanju navedenih parcela od P. B. i R.R., u smislu odredbe člana 22. stav 1. Zakona o poljoprivrednom zemljištu fonda društvene svojine i dodjeljivanju zemlje poljoprivrednim organizacijama („Službeni list FNRJ“ broj 22/53 i „Službeni list SFRJ broj 10/65), prvostepeni sud je zaključio da nije dokazano ni da su navedene parcele postale opštenarodna imovina (kasnije preimenovana u društvenu svojinu), a kako se na dopunskom rješenju Skupštine Opštine L. broj ... od 15.5.1968. godine ne nalazi otisnuta klauzula pravosnažnosti, nalazi da nije dokazano da su navedene parcele pravosnažno dodijeljene na trajno korišćenje Fabrici c. B.L., kao pravnom predniku tuženog, da predmetne parcele nisu u privatizaciji mogle postati imovina tuženog iz razloga što iz uvjerenja I.r.b. RS broj ... od 13.12.2019. godine proizilazi da je privatizacija Matičnog državnog preduzeća I.H. B.L. izvršena u vrijeme važenja Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/98), a odredbom člana 8. tog zakona je propisano da zemljište (sa izuzetkom građevinskog) ne može biti predmet privatizacije, da u Konsolidovanom programu privatizacije državnog kapitala (obrazac P1) na dan 1.1.2000. godine nisu pojedinačno označene nepokretnosti upisane u pl. broj 41 k.o. G. i da slijedom toga sve navedeno daje osnov za zaključak da tuženi u periodu od donošenja dopunskog rješenja Skupštine Opštine L. broj ... od 15.05.1968. godine do danas nije postao ni knjižni ni vanknjižni vlasnik predmetnih parcela.

Imajući u vidu da je M.Ć. (baba tužilaca) 1946. godine postala držalac parcela označenih kao k.č. broj 609/4, Z., pašnjak u površini od 33.593 m² i k.č. broj 607, Z., šuma površine 28.886 m², da je ta državina trajala do 1950. godine, da je u periodu od 1950. godine do 1963. godine te parcele protivpravno držalo P.D.M. iz S., nakon čega su iste prešle u sudržavinu P.B. i R.R., prvostepeni sud zaključuje da su prednici tužilaca, a onda i tužioci, bili držaoci predmetnih parcela

sve do 2004. godine, te da su prvi put ometanu u toj državini približno 2004. godine, kada je lugar tuženog (J.) protiv tužioca M.R. podnio prijavu zbog sječe šume.

Kako je u to vrijeme (2004. godina) na snazi bio Zakon o osnovnim svojinsko pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 6/80 i 36/90, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 38/03: u daljem tekstu ZOSPO), koji je prestao da važi stupanjem na snagu Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 124/08, 58/09, 95/11 i 60/15 – u daljem tekstu: ZSP) 04.01.2009. godine, prvostepeni sud zaključuje da nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 28. stav 2. ZOSPO za redovni održaj, a da je od 2004. godine do podnošenja predmetne tužbe sudu (2017. godina) proteklo više od 10 godina, ali da državina tuženog nije bila savjesna (jer je direktor tuženog u njegovom prisustvu rekao navedenom lugu da se radi o šumi tužioca i da treba da pusti istog da sječe šumu), pa nalazi da tuženi ni u smislu odredbi člana 58. stav 1. ZSP, nije stekao pravo svojine održajem.

Polazeći od utvrđenja da su tužioci suvlasnici parcela označenih kao k.č. broj 609/4, Z., šuma površine 33.593 m² i k.č. broj 607, Z. šuma površine 28.886 m², a da parcela po novom premjeru označena kao k.č. broj 441/1 odgovara dijelu parcele po starom premjeru označene kao k.č. broj 607, dok parcela po novom premjeru označena kao k.č. broj 442/9 odgovara dijelu parcele po starom premjeru označene kao k.č. broj 609/4, da među parničnim strankama u toku postupka nije bilo sporno da se tuženi trenutno nalazi u državini parcela označenih kao k.č. broj 441/1 i k.č. broj 442/9, prvostepeni sud je pozivom na odredbe člana 126. i 127. ZSP usvojio tužbeni zahtjev tužilaca za predaju navedenih parcela u državinu tužilaca.

Prvostepeni sud je zaključio da nije u sudskoj nadležnosti da odlučuje o tužbenom zahtjevu tužilaca kojim traže od suda: da naloži Upravi, PJ L. da izvrši brisanje tuženog kao držaoca u pl. broj 41 k.o. G., na parcelama označenim kao k.č. broj 441/1 i k.č. broj 442/9, da izvrši upis tužilaca kao držalaca (pravilno sudržalaca), da naloži Upravi, PJ L. da izvrši brisanje tuženog kao držaoca u pl. broj 41 k.o. G., da se presudom odredi da je tuženi dužan da trpi brisanje određenog upisa u zemljišno-knjižnoj evidenciji, da sud naloži Upravi, PJ L. da izvrši upis tužilaca kao držalaca u pl. broj 41 k.o. G., kao i da sud naloži Upravi, PJ L. da po pravosnažnosti presude izvrši njeno provođenje u katastru zemljišta za k.o. G., pa je odbacio tužbu u tom dijelu.

Drugostepeni sud je nakon održane rasprave 13.12.2022. godine, na osnovu ponovnog izvođenja već izvedenih dokaza, utvrdio drugačije činjenično stanje nego ono u prvostepenoj presudi, te zaključio da je prvostepena presuda zasnovana na pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, što je imalo za posljedicu pogrešnu primjenu materijalnog prava, što je bio razlog da je temeljem odredbe člana 229. tačka 3. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP) žalbu tuženog uvažio i prvostepenu presudu preinačio tako što je odbio tužbeni zahtjev tužilaca da im tuženi preda u državinu označene parcele, a usvojio protivtužbeni zahtjev i utvrdio da je tuženi stekao pravo svojine sa dijelom 1/1 na dijelu označenih nepokretnosti.

Pobijana presuda je pravilna i revizijom se ne dovodi u sumnju.

Iz činjeničnog utvrđenja drugostepenog suda, na kome je temeljena pobijana presuda, proizlazi: da su sporne parcele k.č. 441/1 Z., šuma 4. klase u površini od 19.285 m² i k.č. broj 442/9 Z., pašnjak 4. klase u površini od 5.080 m², čiju predaju u posjed traže tužioci, a na kojima

tuženi traži utvrđivanje sticanja prava svojine, dodijeljene predniku tuženog Fabrici c. B. na besplatno i trajno korišćenje iz društvene svojine dopunskim rješenjem Skupštine Opštine L. broj ... od 15.05.1968. godine, da su na spornim parcelama u zemljišnoj knjizi tužiocu upisani kao suvlasnici, a da su iste u katastarskom operatu upisane kao državina tuženog od 1974. godine, da su parcele oznake k.č. 441 i k.č. 442 prije cijepanja istih i sačinjavanja prijavnog lista bile upisane u pl. broj 8 kao opštenarodna imovina Poljoprivrednog dobra M., a da je prilikom rješavanja predmeta ARIK 1966. godine izvršen uviđaj i snimanje terena i da je na osnovu prijavnog lista „B“ broj 2/1967 iz maja 1967. godine, izvršena promjena na tim parcelama, da su te parcele cijepane i na osnovu prijavnog lista otcijepljene parcele k.č. 441/1 i 442/9, upisane u pl. 8 k.o. G., kao opštenarodna imovina ZZ K. sa 1/1 dijela, a ostale parcele (pobliže navedene u nalazu i mišljenju vještaka geodetske struke), upisane kao državina prednika tužilaca P.(S.) B., rođ. Č. sa 1/2 dijela i R.(S.) R., rođ. Č. sa 1/2 dijela, a nakon izvršenog cijepanja dopunskim rješenjem Skupštine Opštine L. ... od 15.05.1968. godine dodijeljene Fabrici c. B., a nakon izvršene prenumeracije posjedovnih listova za k.o. G. 1974. godine umjesto opštenarodna imovina ZZ K. upisana je društvena svojina korisnik I.d.p.c.v. B. sa 1/1 dijela, da se sada u posjedu istih nalazi tuženi.

Pravilan je zaključak drugostepenog suda da je držalac spornih parcela bila M.Č. od 1946. godine i da je ta državina trajala do 1950. godine kada je u posed stupilo Poljoprivredno dobro M. iz S. i držalo iste do 1963. godine, od kada su iste prešle u sudržavinu P.B. i R.R.. Ovaj zaključak proizlazi iz sadržaja rješenja Skupštine Opštine L. broj ... od 19.5.1967. godine.

Prednik tuženog (Fabrika c. B.L.) je postao posjednik (dijela) predmetnih nekretnina tužilaca kada mu je dopunskim rješenjem Skupštine Opštine L. broj ... od 15.05.1968. godine dodijeljeno na besplatno i trajno korišćenje poljoprivredno i šumsko zemljište u društvenoj svojini upisano u k.o. G., uključujući: k.č. broj 607, Z. šuma u površini od 3.600 m²; k.č. broj 609/5, Z., pašnjak u površini od 5.080 m²; k.č. broj 609/6, Z., šuma u površini od 15.685 m² i k.č. broj 609/7, Z., šuma u površini od 9.600 m², sve upisane u zk. uložak broj 26. k.o. G., i određen upis navedene parcele u zemljišnim knjigama u korist Fabrike c. B.L..

Drugostepeni sud pravilno nalazi da se iz izvedenih dokaza ne može izvesti zaključak da su tužiocu odnosno njihovi prednici bili u faktičkom posjedu predmetnih nepokretnosti u vrijeme dodjeljivanja spornog zemljišta Fabrici c. B., a niti kasnije.

Zbog toga se ne mogu prihvatiti revizioni prigovori tužilaca da posjed tuženog nije zakonit, kao ni tvrdnje da su poslije 1963. godine predmetne nepokretnosti bile u posjedu njegovih prednika, jer iskaz tužioca M.R. o vremenu posjeda spornih parcela od strane njega i njegovih prednika i ostalih tužilaca, nije potvrđen ostalim dokazima koji su izvedeni u toku postupka pred prvostepenim i drugostepenim sudom, a osim iskaza tužioca M.R., tužiocu nisu izvodili druge dokaze na okolnosti faktičke državine spornih parcela. Tvrdnja tužilaca da su plaćali porez za predmetne nepokretnosti do 1992. odnosno 1993. godine, nisu dokazane, a suprotna je i činjenica da je obveznik plaćanja poreza lice koje u katastarskim knjigama evidentirano kao posjednik nepokretnosti, što tužiocu i njihovi prednici nisu bili, pa nisu ni mogli plaćati poreske obaveze.

Nasuprot tome, iz iskaza svjedoka M.B. proizlazi da su sporne parcele bile obuhvaćene kartama tuženog koje su izradili geometri, da su činile sastavni dio šumskog privrednog područja tuženog, da ih je on čuvao kao šumar kad je radio kod tuženog na početku svog radnog vijeka, da radi kod tuženog 32 godine, da u spornom periodu dok je vršio obilazak terena gdje se nalaze sporne parcele u istima nije zaticao tužioce odnosno njihove prednike i da niko nije vršio sječu, da

je zbog sječe šume u spornim parcelama tužilac M.R. plaćao novčane kazne, pa pravilno drugostepeni sud cijeneći ovaj dokaz i dovodeći ga u vezu sa ostalim dokazima, nalazi da je tuženi dokazao da su sporne parcele bile u faktičkom posjedu tuženog i njegovih pravnih prednika, a ne u faktičkom posjedu tužilaca, pa da je time oborena zakonska pretpostavka tačnosti zemljišne knjige u pogledu upisa vlasnika na spornim parcelama.

Iz nalaza i mišljenja vještaka geodetske struke proizlazi da su na osnovu prijavnog lista „B“ broj 2/1967 sporne parcele upisane kao državina opštenarodna imovina ZZ K., a da je od 1974. godine izvršen upis držaoca društvena svojina, korisnik I.d.p.c.v. B., što znači da je prednik tuženog upisan kao posjednik 1974. godine, nakon korisnika ZZ K., i da je statusnom promjenom broj ... promijenjen naziv držaoca, tako da je upisan tuženi.

Slijedom toga, drugostepeni sud pravilno zaključuje da su prije 1966. godine sporne parcele bile upisane kao državna svojina, pravo korišćenja PD M., a nakon toga iste su i dalje ostale u državnoj svojini, s tim što su se mijenjali držaoci, a od 1974. godine izvršen je upis istih kao društvena svojina, korisnik I.d.p.c.v B., da tužioci, a ni njihovi prednici nisu bili upisani u katastarskim knjigama kao držaoci ovih parcela.

Kod toga da je drugostepeni sud pravilno utvrdio da je posjed spornih nepokretnosti prednika tuženog zakonit i savjestan, kroz period od više od 10. godina i da je tuženi na osnovu održaja u smislu odredbi člana 28. stav 2. ZOSPO, koji se primjenjuje shodno odredbi člana 344. stav 2. i 3. ZSP, stekao pravo svojine održajem, navodi revidenata da nadležni organ ne posjeduje dokumentaciju kako su predmetne nekretnine upisane kao opštenarodna imovina – poljoprivredno dobro M., a ZZ K., da dopunsko rješenje Skupštine Opštine L. broj ... od 15.05.1968. godine nije provedeno u zemljišnoj knjizi i da prednici tužilaca nisu imali saznanja o vođenju tog upravnog postupka, da se vještak geodetske struke izjasnio da ne postoji prijavni list „A“ kojim su formirane parcele koje su bile predmet dopunskog rješenja, da je sačinjen samo prijavni list „B“ 1967. godine, ne utiču na zakonitost pobijane presude.

Tužioci su izgubili pravo svojine na spornim nepokretnostima, iako su bili upisani kao suvlasnici istih, pa ne mogu osnovano tražiti predaju u posjed u smislu odredbi člana 126. ZSP i člana 127. ZSP, zbog čega je tužbeni zahtjev valjalo odbiti.

Slijedom navedenog, primjenom odredbe člana 248. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Biljana Tomić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić